פס"ד

שאות פרק ה'

פרק ג' פס' יח' : ה' מבטיח למשה ש-
הציווי של ה' -"...{יח} וְשָׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו ה' אֱלֹקֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַה' אֱלֹקֵינוּ"

פרק ה'
הביצוע של משה ואהרון-(א) אַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה כֹּה אָמַר ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל **שַׁלַּח** אֶת עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר:
{ב} וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ **לְשַׁלַּח** אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת ה' וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא **אֲשַׁלֵּחַ**:

1.א. איזו שאלה מתעוררת לאור קריאת פרק ג' פס' יח ופס' א' בפרקנו ? (שימו לב למילים המודגשות)

ואחר באו משה ואהרן וגו- אבל הזקנים נשמטו אחד אחד מאחר משה ואהרן עד שנשמטו כולם קודם שהגיעו לפלטין(לארמון) לפי שיראו ללכת
(ש"ר) ובסיני (ובמעמד הר סיני נפרע להם (העניש אותם) ונגש משה לבדו אל ה' והם לא יגשו החזירם לאחוריהם

ב. קראו את דברי רש"י הבאים והשיבו
כיצד עונה על שאלה זו רש"י לפרק ה' פס' א' ד"ה : " ואחר באו משה ואהרון " ?

(א) אַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל_פַּרְעֹה כֹּה אָמַר ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל **שַׁלַּח** אֶת עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר:
{ג} וַיֹּאמְרוּ אֱלֹקֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נֵלְכָה **נָּא** דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַה' אֱלֹקֵינוּ פֶּן יִפְגָּעֵנוּ בַּדֶּבֶר אוֹ בֶחָרֶב:
{ד} וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם:
{ה} וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה הֵן רַבִּים עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם מִסִּבְלֹתָם:

2. א. משה ואהרון באים בפני פרעה ומבקשים רשות ללכת למדבר לזבוח לאלוקיהם
בתחילה הם פונים אל פרעה בלשון קשה באומרם (א') -

לאחר שהם רואים כי דבריהם גוררים תגובה קשה מפרעה הם משנים את סגנון דיבורם ומדברים בלשון רכה באומרם (ג') _

ב.ניתן ללמוד מכך כי שיח אפקטיבי(יעיל) הוא שיח ש...

3. כתוצאה מפגישת משה ואהרן עם פרעה, פרעה כועס ומצווה :
פרק ה',פס' *ז לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן :*
ח וְאֶת-מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עָלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ...
***ט** תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל-הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ-בָהּ **וְאַל-יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי-שָׁקֶר** :*

א. במה הכביד פרעה את העבודה על העם?

ב. מהי מטרת פרעה בהכבדת העבודה?

4. הנוגשים והשוטרים

רש"י לפרק ה' פסוק ו:

הנגשים -

מצריים היו, והשוטרים היו ישראלים, הנוגש ממונה על כמה שוטרים, והשוטר ממונה לרדות בעושי המלאכה:

א. הנוגשים והשוטרים?

ב. מהו תפקידם?

ג. עם אלו קשיים התמודדו השוטרים ? עם אלו דילמות התמודדו ?

ד. צפו בסרטונים הבאים על "יודנרט " בימי השואה והשיבו על השאלות הנלוות

סרטון א'

עם אלו דילמות התמודדו היודנרט?

סרטון ב'

מהם הגישות השונות של ניצולי השואה ביחס ליודנרט ?

מה הרגשתם כשצפיתם בעדויות ?

מה דעתכם על פועלם של היודנרט?

***5. וַיַּכּוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-שָׂמוּ עֲלֵהֶם נֹגְשֵׂי פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם לִלְבֹּן כְּתֹמוֹל שִׁלְשֹׁם גַּם-תְּמוֹל גַּם-הַיּוֹם :* (פרק ה', פסוק יד)**

רש" לפרק ה' פסוק יד:

ויכו שטרי בני ישראל -

השוטרים ישראלים היו וחסים על חבריהם מלדחקם, וכשהיו משלימים הלבנים לנוגשים שהם מצריים, והיה חסר מן הסכום, היו מלקין אותם על שלא דחקו את עושי המלאכה...

נחמה ליבוביץ':

...הארגון מתוכנן כך שתהיה שנאת האחים מתלקחת ביניהם... העצה השטנית ברורה. העושה בחומר ובלבנים ואינו יכול לגמור את מכסתו וכורע עול העבודה, אינו רואה את פרעה, שריו ועבדיו, אפילו לא את הנוגש הקטן. את מי הוא רואה? מי הוא הבא לדרוש את מכסת הלבנים? הוא רואה את אחיו השוטר הממונה עליו. ההוא, השוטר העברי, עליו המלאכה לנגוש באחיו, בעושי המלאכה, עליו ללחוץ עליהם ולדרוש את מתכונת

הלבנים.... האם לא תהיה עתה שנאת איש ברעהו? לא על המצרים יתקוממו העבדים, כי אם על אחיהם אשר בתוקף הארגון נהפכו למשעבדיהם.

אבל הטכסיס הזה - הידוע לנו יפה יפה - לא הצליח... במקום להכות - קיבלו עליהם מכות...

א. רצה פרעה להשיג בשימושו בשוטרים ?

ב. האם הצליח פרעה בכוונתו ביחס לשוטרים?